

Správa z aktivity

Názov aktivity: Pracovné stretnutie s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR – Popis funkcionalít a modulov Portálu o zdraví pôdy a ceste k ozdraveniu klímy 5.0“

Termín realizácie: 16.5.2023

Miesto realizácie: IZPI, Akademická 4, 949 01 Nitra. (Miestnosť A2)

Cieľ aktivity: Zosúladenie sa ohľadne ďalších aktivít Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MPRV SR) a IZPI ohľadne ďalších aktivít v rámci iniciatívy Repower a konkrétne portálu <https://in.vodapoda.eu/>

Účastníci za IZPI: Ing. Tibor Kőszeghy, MPH – generálny riaditeľ IZPI, Mgr. Vladimíra Gudábová – riaditeľka CJ AKIS, JUDr. Petra Fiala – riaditeľka siete Spoločnej poľnohospodárskej politiky, Ing. Repiská Zuzana – riaditeľka odboru AKIS, Mgr. Dáriuš Soboňa, Ing. Martina Verešová, PhD., Ing. Anna Košíková, PhD., Ing. Mária Charizopulos, Ing. Šimon Mikláš, Anežka Kopečná, Mgr. Adam Barborík, Ing. Mária Šášiková, PhD. (CJ AKIS).

Prílohy: Program, fotodokumentácia

Priebeh: Stretnutie na pôde IZPI otvoril p. Viktor Šlapka, ktorý v krátkosti predstavil portál <https://in.vodapoda.eu/>

Stretnutie sa zameriavalo na predstavenie významu vodozádržných opatrení v krajine. Bol spomínaný katalóg týchto opatrení, ktorý sa podľa slov p. Šlapku začal tvoriť už v roku 2019. Cieľom je, aby občania, ktorí majú záujem o zavedenie opatrení a aj tieto opatrenia zavedú - dostanú za ne zaplatené. Čiže, ktokoľvek vlastníci pôdy, ak si zrealizuje na svojej pôde nejaké napr. vodozádržné opatrenia, ktoré následne skontroluje „audítor“ a ak je všetko v poriadku, tak dostane za zavedenie opatrení peniaze. Zatiaľ však nie je známe a ani stanovené, akým spôsobom bude monitorované zavádzanie takýchto opatrení a akým spôsobom bude monitorovanie týchto opatrení preplácané. S portálom tiež súvisia aj aktuálne požiadavky na bezpečnosť NIS2, ktoré bude potrebné do portálu implementovať.

Po pánovi Šlapkovi sa ujal slova štátny tajomník MPRV SR, Ing. Martin Kováč, ktorý sa len v krátkosti vrátil k portálu – spomenul komplexný NEXUS prístup, ktorý je na portáli popísaný, a v tejto súvislosti 3 súčasti systému „Pôda - Uhlíková a vodná banka krajiny“:

- vytvorenie certifikačného systému Uhlíková a vodná banka,
- vytvorenie jednotného Informačného a monitorovacieho systému PÔDA,
- etablovanie Klimatického fondu pre pôdu, ako nástroja na systémové zabezpečenie financovania klimatickej akcie na pôde.

Štátny tajomník, p. Ing. Kováč, sa snažil vysvetliť časti portálu. A – všeobecná časť portálu, ktorá je viditeľná pre všetkých. Časť B – táto časť už obsahuje aktivačné moduly – mapuj, adaptuj, analyzuj, regeneruj a ďalšie (viď moduly po kliknutí na stránke na časť: Ako na to?). Keďže ide o aktivačné moduly, cieľom je, aby do tejto časti vstupovali obce a vlastníci pôdy. V tejto súvislosti p. štátny tajomník Kováč spomenul 250 000 ha nevyužívaných pôd ba Slovensku, na ktorých by mohli byť realizované opatrenia.

Modul mapuj – mal by byť do budúcnosti využiteľný v mobile, formou mobilnej aplikácie.

Modul Integrované vodné + pôdne plánovanie – mal by byť využiteľný hlavne pre obce.

Mal by pribudnúť Modul medzinárodné spolupráce – ktorý by mal sumarizovať výsledky Slovenska – častokrát nevieme, kde všade v rámci Slovenska máme úspešné medzinárodné spolupráce (best practices).

Modul hodnotenia vplyvu – ktorý by mal skúmať o.i. aj vplyv parcely na okolie (napr. výpar a pod.),

+ Manažérske moduly.

Portál by o.i. mal obsahovať aj Informačný a monitorovací systém pôda = presné karty pôdy (viď predchádzajúce stretnutie dňa 12.04.2023 na IZPI, kde bola táto problematika spomínaná).

ÚLOHA: Štátny tajomník Kováč informoval, že o cca mesiac (polka júna 2023) by mala prebehnúť porada vedenia MPRV SR. Na základe tejto porady by malo mať Ministerstvo bližšie informácie, **ako rozpracovať spomínané moduly spoločne s IZPI.**

Po predstavení funkcionalít a modulov portálu nasledovala odborná prednáška p. doc. Jána Pokorného (názov: *Sluneční energie a její distribuce*), fyziológa rastlín a aktívneho vedca so špecializáciou na výskum úloh rastlín a vody v klimatickom systéme Zeme.

Doc. Pokorný je zároveň špecialistom na meranie tokov, transformácie a distribúcie slnečnej energie v krajine. Ide o kľúčovú oblasť prierezových poznatkov pre obehové biohospodárstvo, udržateľné poľnohospodárstvo, lesníctvo a urbanizmus. Jeho viacbloková prezentácia mala formu odbornej a vedeckej rozpravy, spojenej s praktickou ukážkou meracích prístrojov (napr. termokamera, solarmeter a i.) na meranie tokov slnečnej energie. Nakoľko to počasie v tento deň nedovoľovalo, praktické merania tokov v exteriéri budovy IZPI sa nakoniec neuskutočnili.

Doc. Pokorný predstavil dôležitosť umiestnenia rastlín v krajine a v mestskom prostredí v súvislosti so znižovaním teploty, zadržiavaním vody a celkovým spomalením skleníkového efektu, ktorý pomerne jednoduchými praktickými opatreniami v krajine vieme ovplyvňovať. Predstavil praktické ukážky úspešných vodozádržných opatrení v Afrike, Austrálii, Českej republike ale aj na Slovensku.

Stretnutie bolo ukončené záverečnou diskusiou. P. Šlapka spomenul, že už je v kontakte s p. riaditeľkou Ašverusovou z CAI, aby vyriešili praktické otázky ohľadne prístupu na portál. Zároveň, od septembra 2023 plánuje vytvorenie archívu, kde by boli k dispozícii všetky doterajšie prezentácie zo stretnutí s MPRV SR a záznamy z nich, aby sme sa k nim ako zamestnanci IZPI dostali. V záverečných minútach bolo diskutované vzorové zavedenie vodozádržných opatrení na území Slovenského poľnohospodárskeho múzea v Nitre, ako príklad „best practices“ v rámci tohto projektu.

Záver aktivity: Aktuálne nie sú známe konkrétne kroky, ktoré by malo IZPI urobiť smerom k úspešnému zavádzaniu predmetného portálu <https://in.vodapoda.eu/> do života. Len vo všeobecnej rovine sa rozprávalo o informačnom naplnení modulov, zbere „best-practices“ na úrovni IZPI a o propagovaní využívania portálu prostredníctvom IZPI smerom navonok – klientom IZPI. Ďalšie kroky majú byť známe koncom júna, po internom stretnutí vedenia MPRV SR-

Vypracoval: Mária Šášiková

dňa: 17.5.2023

Schválil: Vladimír Gudábová

dňa: 18.5.2023